Bazsányi Sándor

Testbe zárt ellentmondás

KÖNYVKRITIKA - LXVI. évfolyam, 15. szám, 2022. április 14.

Földényi F. László: Newton álma. William Blake Newtonja. Jelenkor Kiadó, Budapest, 2021, 296 oldal, 3999 Ft

Vegyük először a romantikus angol költő állásfoglalását. Az eredeti rendeltetésétől eltávolodott modern ember önismeretének és önkritikájának legfőbb ellenségei: a modern tudományosság, a racionalizmus, a rendszerező metafizika, a klasszicizmus, a klasszicizmus szűrőjén át érzékelt görögség, az építészet, Róma mint bűnös város… Mindennek történeti megtestesítői: Newton, Bacon és Locke. Mitologikus megfelelője pedig: a „korlátozni” jelentésű „horizont” istene, Urizen. Az eklektikus komplexummal szemben Blake a mitologikus összművészetet és a romantikus képzeletet állítja. Ebben hisz, ezt gyakorolja – a Földényi által bőséggel hivatkozott versekben és képekben.